

GRAMEX press

Vientitykki Nightwish

1

2016

Gramexilla on **uusi johto**
Youtube EU:n syynissä
Paperi T ja lauluni aiheet

hän

TUOMO PUUMALA Syntyi 1982 Kaustisilla. **Koulutus** Yhteiskuntatieteiden maisteri 2003. **Ura** Toiminut toimittajana ja opettajana, Keskustanuorten pj 2005–2009, kansanedustaja 2007–, Keskustan varapuheenjohtaja 2008–2012, Keskustan eduskuntaryhmän vpj 2012–2015, sivistysvaliokunnan pj ja puhemiesneuvoston jäsen 2015–. **Perhe** Puoliso Päivi. **Harrastukset** Tennis, koripallo, lenkkeily, kulttuuri ja hyvä ruoka.

Sivistys on perusta

Sivistys luo uutta kasvua, sanoo sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Tuomo Puumala.

Haastattelu LAURI KAIRA Kuva JOUNI HARALA / STUDIO VALO

► Mikä on yleisin tapasi kuunnella musiikkia?

Spotify on tyypillisin tapa, auton radiota tulee kuunneltua aika paljon ja joskus myös cd-levyjä.

► Millaista musiikkia kuuntelet eniten?

Todella monipuolisesti, laidasta laitaan. Paljon kotimaista.

► Montako levyä osapuillesi omistat?

About 100 cd-levyä. Uusien vempaimien yleistyessä osa on jäänyt kyllä pölyttymään.

► Laulatko tai soitatko itse jotain instrumenttia?

Valitettavasti en, paitsi karaokea joskus harvoin hyvässä seurassa.

► Onko jostain biisistä jäänyt vahvoja muistoja?

Monestakin. Erityisesti niistä, joita on tullut kuunneltua nuoruusvuosina. Niissä ollaan edelleen ison äärellä.

► Entä konsertti-tapahtumasta tai keikasta?

Nuorena tuli kierrettyä paljon festareita, ne olivat aina hyviä reissuja. Viime ajoilta Haloo Hel-singin tauollejäämiseikka Hart-wall Arenalla oli erinomainen.

► Sitten vakavampiin asioihin: miksi sivistys on Suomelle tärkeää?

Sivistys on ihmisyyden perusta. Se korostuu vaikeina aikoina, kun kasvu on vähissä. Silloinkin ihmisen ja sivistyksen pitäisi kasvaa. Toisaalta sivistys luo uutta kasvua.

► Entä kotimainen kulttuuri?

Kotimainen kulttuuri on kansakunnan historiaa ja nykypäivää. Ja vuoropuhelua niiden välillä. Eihän puolustusvoimia tarvittaisi, jos ei olisi kulttuuria, jota puolustaa.

► Millaisen kädenjäljen haluat jättää omasta puheenjohtajakaudestasi?

Haluan, että olemme etujoukoissa vaikuttamassa suomalaisen sivistyspolitiikkaan. Tavoitteenani on nostaa myös kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoasioiden merkitystä koulutuspoliittisten kysymysten rinnalla. Lisäksi haluan valiokunnan kuulevan kentän asiantuntijoita laajasti, jotta saamme tietoa lakien vaikutuksesta ihmisten arjessa.

► Millaisia tekijänoikeusasioita tulee eduskuntaan tällä vaalikaudella?

Tekijänoikeuskysymykset ovat tärkeällä sijalla sivistysvaliokunnan työssä. Erityisesti muuttuva EU-lainsäädäntö vaikuttaa paljon. Vaikka muutospainne on kova, on välttämätöntä pystyä turvaamaan tekijöiden oikeus työnsä tuloksiin. ●

Ida Paul 8

Paperi T 24

Laura Lares 28

KANNESSA NIGHTWISH
KUVA: VILLE AKSELI JUURIKKALA

Esittävien taitelijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:n asiakaslehti
Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki / toimitus@gramex.fi
puh. (09) 6803 400 / www.gramex.fi / Päätoimittaja Lauri Kaira
Toimitussihteeri Heikki Jokinen / Ulkoasu ja taitto Helena Kajander
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa / 27. vuosikerta / Julkaisija Gramex ry
ISSN 0787-6564 / Painotyö Forssa Print / Painos 48 000 kpl

Osoitteenmuutokset gramex@gramex.fi

Pääkirjoitus

Päätoimittaja LAURI KAIRA

KUVA: MATTI MATTINEN

Daavid vastaan Goljat

Google ja sen omistama Youtube ovat digitaalisen maailman jättiläisiä. Jättikonsa vuoksi ne voivat pitkälti määrätä markkinoiden pelisäännöt.

Siksi onkin jännittävää nähdä, vaatiiko EU Youtuben kaltaisia välittäjäpalveluita noudattamaan samoja pelisääntöjä kuin eurooppalaiset sisältöpalvelut.

Se olisi Euroopan työllisyyden ja luovan alan etujen mukaista. Yhdysvaltoihin valuu suunnattomia summia rahaa, joka muuten jäisi Eurooppaan.

Musiikkia, elokuvaa ja muita luovia sisältöjä on tarjolla kahdentyyppisissä verkkopalveluissa. Näitä ovat Spotifyn ja Netflixin kaltaiset aidot sisältöpalvelut ja Youtuben ja Soundcloudin kaltaiset sisällön välittäjäpalvelut.

Kuluttajan silmin näissä ei ole suurta eroa. Silti niiden oikeudellisessa asemassa on merkittävä ero. Välittäjäpalvelut voivat tarjota sisältöjä ilman, että siitä on sovittu sisältöjen tekijöiden ja tuottajien kanssa – sisältöpalvelut taas ostavat käyttämänsä sisällön normaalisti.

Miksi näin? Siksi että välittäjäpalvelut voivat nykyisellään vedota sanottuun Safe Harbour -vastuunrajoitussäädökseen. Sen mukaan välittäjäpalvelu saa laillisesti levittää kuluttaja-asiakkaiden sinne laittamaa sisältöä. Youtubella ei ole vastuuta valvoa, ovatko kuluttajan luvat kunnossa. Riittää, kun se poistaa luvattoman sisällön pyydettyä. Mutta kun palvelu on suuri, poistettu sisältö palaa sinne pian takaisin.

Tällä perusteella se saa levittää kaupallisia sisältöjä lupia hankkimatta. Ja myydä laillisesti mainoksia sellaisen sisällön viereen, joka on laitettu sivulle sekä lain että palvelun omien ehtojen vastaisesti!

Tämä antaa huiman kilpailuedun. Ehkä tämä osaltaan selittää, miksi Youtube on niin hieno liikeidea. Kuluttajat hakevat sieltä samoja sisältöjä kuin Spotifysta ja Netflixistä – mutta se saa niitä käyttöönsä myös maksutta.

Safe Harbour -vastuunrajoitus toimii porsaanreikä, jonka nojalla välittäjäpalvelu kerää mainostuloja tarvitsematta maksaa oikeudenhaltijoille kohtuullista osuutta tuotosta.

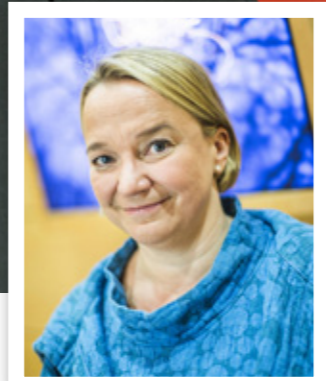
Tämä markkinoiden epätasapaino rapauttaa luovan alan mahdollisuuksia ylläpitää rikasta kulttuurisisältöä.

Toivottavasti EU pystyy selventämään pelisääntöjä niin, että näin laajamittainen vapaamatkustaminen muuttuu mahdottomaksi. Suuruus riittänee rapakon takaisille jätteille kilpailueduksi. Ne eivät tarvitse sen rinnalle enää muuta. ●

Oromo ehdolla kahdesti

Kaksi kapellimestari **Sakari Oramon** johtamaa levytystä on ehdolla BBC Music Magazinen palkinnolle viime vuoden parhaasta klassisen musiikin albumista. Ehdokkaat valittiin niiden 200 levytyksen joukosta, jotka olivat saaneet viisi tähteä lehden arvostelijoilta. Ehdolla on Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin soittama *CPE Bach: Hamburger Symphonies*, joka palkittiin vuoden 2015 Emmalla. Levyn julkaisi suomalainen Alba. Toinen ehdolla oleva levy on **Carl Nielsenin** *Symphonies Nos 1 & 3*, jolla soittaa ruotsalainen Kungliga Filharmonikerna. BBC:n sinfoniaorkesterin ylikapellimestari Oramo toimii molempien ehdolla olevien orkesterien kapellimestarina.

KUVA: BENJAMIN EALOVEGA

KUVA: MARIJO TYNKKYNNEN / OTAVAMEDIA / LEHTIKUVA

Piirpauke on vuoden yhtye

Kaustisten kansanmusiikkijuhlien vuoden yhtyeeksi on valittu Piirpauke. Vuonna 1974 perustettu yhtye soitti maailmanmusiikkia jo ennen koko sanan keksimistä.

Piirpauke on yhdistellyt ennakkoluulottomasti kansanmusiikkia esimerkiksi jazziin ja afrikkalaisrytmeihin. Tunnetuksi yhtyeen teki vuonna 1975 julkaistu kappale *Konevitsan kirkonkellot*. Levyllä soittaa vierailijana käyrätorvea **Esa-Pekka Salonen**.

Yhtyeen jäsenet ovat vaihtuneet usein, mutta keskeisenä voimana on aina ollut **Sakari Kukko**.

KUVA: MAARIT KYTÖHARJU

Piirpauke on soittanut maailmanmusiikkia jo yli 40 vuotta.

Tuija Brax Gramexin puheenjohtajaksi

Gramexin puheenjohtajaksi on valittu maaliskuun alusta Sydänliiton pääsihteeri **Tuija Brax**. Hän seuraa tehtävässä toimitusjohtajaksi siirtynyttä **Ilmo Laevuota**.

Tuija Brax toimi kansanedustajana vuosina 1995–2015, Vihreiden puheenjohtajana 1995–1997 ja oikeusministerinä 2007–2011.

”Luovien alojen merkitys kasvulle ja työpaikoille on kasvussa Suomen kaltaisissa maissa. Tekijänoikeusjärjestöillä on suuri merkitys tällaisen toiminnan mahdollistajana”, sanoo Brax.

”Tuija Braxilla on merkittävä yhteiskunnallinen ja oikeudellinen kokemus ja odotan ilolla tilaisuutta päästä tekemään hänen kanssaan yhteistyötä”, sanoo toimitusjohtaja Ilmo Laevuo.

Musiikkituottajien toiminnanjohtaja **Antti Kotilaisen** mukaan Brax tuo merkittävää osaamista Gramexiin.

Samaa mieltä on Muusikkojen liiton puheenjohtaja **Ahti Vänttinen**, joka lisäksi iloitsee siitä, että ”tämänkin miesvaltaisen hallituksen johtoon saadaan nainen”.

asiakas info

Vuoden 2016 verotustiedot

Vuoden 2016 veroprosentit tulivat voimaan 1.2.2016. Gramex saa asiakkaitensa sivutuloprosentit suoraan verohallitukselta. Vuoden aikana tapahtuvista veroprosenttien muutoksista emme kuitenkaan saa verottajalta tietoja, vaan asiakkaan on toimitettava muutosverokortista Gramexille kopio.

Eläkeläinen, koululainen, opiskelija tai Suomessa rajoitetusti verovelvollinen! Sinun tulee aina toimittaa erikseen ajankohtaiset verotustietosi Gramexille varmistaksesi oikean verotuksen.

Äänite- ja musiikki-videoilmoitukset

Tuottajat, muistattehan että ääniteilmoitukset Gramexille pitää toimittaa viimeistään julkaisu-kuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä. Näin voimme varmistaa, että esityskorvausten maksatus tapahtuu ajallaan. Myös kaikista singleistä ja radiopromoista tulisi tehdä ääniteilmoitukset.

Myös musiikkivideoista on tehtävä ilmoitukset Gramexille. Sen kautta tulee esityskorvauksia kaikista musiikkivideoista videon tuottajalle sekä kotimaisista videoista myös taiteilijoille.

Äänite- ja musiikkivideoilmoitukset löytyvät kotisivuiltamme www.gramex.fi.

Uusi ravintolahinnasto

Taustamusiiikkioperaattorituotteet uudistuivat vuoden 2016 alusta alkaen. Tavoitteena on tuotteiden parempi ymmärrettävyys sekä yksinkertaistaminen kentältä saatu asiakaspalaute huomioiden.

Vuoden alusta otettiin käyttöön uudistetut Musiikkivideoiden käyttö ravintolassa -hinnastot. Uudet musiikkivideohinnastot vastaavat paremmin asiakkaiden käyttötapoja ja -tarpeita ravintolaympäristössä.

Uusiin tuotteisiin voi tutustua osoitteessa www.gramex.fi.

KUVA: SUVI-TUULI KANKANPÄÄ

Esitysilmoitukset keikkamobiiliin

Keikalla soitetun musiikin voi nyt ilmoittaa Teostolle puhelimella. Siihen tarvitaan Teoston verkkopalvelutunnukset, jotka on yhdistetty ilmoitettavan yhtyeen tai esiintyjän tietoihin.

Samat tunnukset käyvät Keikkamobiiliin ja verkkopalveluun. Verkkopalvelukin on edelleen käytössä tuttuun tapaan.

Sovellusta kehitettiin kysymällä kokemuksia artisteilta. Teosto haastatteli useita esiintyjä ja he toimivat kehittämisen testijoukkona.

Keikkamobiiliin voi ladata ios-laitteille. Se löytyy Appstoresta nimellä Keikkamobiili.

Uudistettu Muusikko

Ensi vuonna sata vuotta täyttävä Muusikkojen liitto uudisti Muusikko-lehtensä. Lehden ulkoasu muokattiin kokonaan uusiksi ja sisältö päivitettiin tavoitteena jäsenten hyöty ja ilo.

Aiemmin 11 kertaa vuodessa ilmestynyt lehti tulee nyt kuusi kertaa vuodessa. Sitä täydentää uusi jäsenkirje. Lehden päätoimittaja on Suomen Kansallisopperan varaanjohtaja **Patrik Stenström**.

Johtosävel

ILMO LAEUVO
Gramexin toimitusjohtaja

Päämäärä ei muutu

Tuoreena Gramexin toimitusjohtajana haluan tervehtiä kaikkia Gramexin oikeudenhaltijoita, musiikkia käyttäviä asiakkaita sekä Gramexin työntekijöitä ja yhteistyökumppaneita.

Teitä on pelkästään Suomessa todella suuri joukko, yhteensä yli 90 000 henkilöä tai yritystä. Suuri määrä kertoo musiikin valtavasta merkityksestä yhteiskunnassamme. Teidän esittämänne, tuottamaanne tai asiakkailenne välittämänne musiikkia kuunteleekin koko kansakunta.

Tämän vaikuttavuuden edessä Gramexilla on suuri vastuu. Esittäjien ja tuottajien kohtuulliset oikeudet on toteutettava samaan aikaan kun kohtuulliset käyttömuodot musiikin käyttäjille on tarjottava. Gramex on tätä työtä tehnyt jo lähes 50 vuotta. Toimitusjohtajan vaihtuessa velvollisuus ja päämäärä eivät muutu.

Teemme työtä kotimaisen kulttuurin puolesta musiikin esittäjien ja tuottajien toimintaedellytyksien hyväksi. Musiikin välittäminen kuulijoille voi tapahtua, kun joku on musiikin esittänyt ja tuottanut.

Säveltäjä ja sanoittaja puolestaan saavat teoksensa jakeluun tuon esittämisen ja tuottamisen myötä. Ei ole yhtä ilman toista tässä ketjussa. Kaikki tarvitsevat toisiaan. Kaikilla on yhteinen etu.

Yhteisiä ratkaisuja hakemalla ja yhteistyötä yli raja-aitojen tekemällä olemme mukana median alan kehityksessä ja löydämme parhaat ratkaisut kokonaisuutta hyödyttämään. Myllerryksen keskellä meidän on ymmärrettävä toistemme tarpeita ja tavoitteita paremmin kuin koskaan.

Toivotan kaikille menestyksestä yhteistyötä yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. ●

Ei ole yhtä ilman toista.

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Puupäähattu musiikkisarjakuvalle

Musiikin maailmassa liikkuva sarjakuvapiirtäjä **Ville Pirinen** palkittiin Puupää-hatulla. Se on Suomen sarjakuvaseuran vuodesta 1972 jakama suomalaisen sarjakuvan kunniapalkinto. Pirisen musiikki-sarjoista keskeinen on **Pauli Kallion** käsikirjoittama *Ornette Birks Makkonen*. Jazz-henkisen tiskijukan elämästä kertova sarja alkoi vuonna 1993. Siitä on ilmestynyt 12 Suuren Kurpitsan kustantamaa albumia.

KUVA: HENRI SÖDERLUND

Ville Pirinen hattuineen ja Ornette Birks Makkonen.

Tapani Rinne

KUVA: EESIA RINNE

Tampere Biennale on äänirajoilla

Nykmusiikin tapahtuma Tampere Biennale täyttää 30 vuotta. Huhtikuun 13.–17. päivinä järjestettävä festivaali liikkuu yli rajojen; se yhdistää musiikkia visuaalisiin taiteisiin, performanssiin ja sirkukseen.

Ulkomaisina vieraina Tampereelle saapuvat saksalais-islantilainen Ensemble Adapter ja belgialainen Nadar Ensemble. Kotimaisia kantaesityksiä festivaalilla kuullaan kymmenkunta.

Muita esiintyjä ovat muun muassa bassoklarinetisti **Tapani Rinne**, **Jan Lehtola**, Osuma Ensemble ja **Janne Tuomi**.

Tamperelainen Fonal Records viettää 20-vuotisjuhlaansa kahdella klubi-illalla Biennaleissa. Niillä esiintyvät muun muassa **Islaja**, **Lau Nau** ja **Risto**.

KUVA: HERTTA VUOSKI

Pekka Ruuska ja Hannu Marttila (vas.), Olli Lindholm laulaa, Lenni-Kalle Taipale Hannu Marttilan ja Olli Lindholmin kanssa sekä Gramexin väistyvä toimitusjohtaja seuraajansa Ilmo Laevuon kanssa (oik.).

Eläkkeelle jäänyt toimitusjohtaja **Hannu Marttila** yllätettiin viimeisenä työpäivänä hänen lempiyhtyeensä Yön solistin **Olli Lindholmin** ja jazzmies **Lenni-Kalle Taipaleen** yhteiskonsertilla. Aamukahvilla esiintyi puolestaan **Pekka Ruuska**.

KUVAT: SARI LINDSTRÖM JA MATTI MATIKAINEN

Gramexilta ennätystilitys

Vuonna 2015 Gramex jakoi enemmän korvauksia taiteilijoille ja tuottajille kuin koskaan aiemmin.

Tekijänoikeusjärjestö Gramex jakoi viime vuonna yhteensä 19,3 miljoonaa euroa musiikille. Tästä summasta taiteilijat saivat 8,7 miljoonaa ja äänitteiden tuottajat 10,6 miljoonaa.

Korvauksista meni kotimaiselle musiikille liki 11 miljoonaa euroa ja ulkomaiselle musiikille 8,3 miljoonaa euroa. Suuri osa ulkomaisen musiikin tuottajakorvauksista maksetaan kansainvälisten levy-yhtiöiden Suomessa toimiville tytäryhtiöille tai lisenssin haltijoille.

Jaossa aiempien vuosien korvauksia

Vuonna 2015 tilitetty summa koostuu pääosin edellisvuonna kotimaasta kerätystä korvauksista. Lisäksi tilitettiin musiikki-videokorvauksia ja aiempina vuosina pääosin ulkomailta kotiutuneita korvauksia.

Tuottajille tilitettiin myös tallennuskorvauksia aiemmilta vuosilta, jonka vuoksi tuottajat saivat korvauksia aiempaa enemmän.

Gramex-korvauksia kerätään äänitteiden käytöstä. Osa tulee radioilta, osa tiloista ja tilaisuuksista, joissa soitetaan musiikkia sekä osa korvauksina äänitteiden tallentamisesta. Lisäksi Gramex kerää korvauksia ja myöntää lupia musiikkivideoiden käyttöön.

Kerättiin 20,3 miljoonaa

Vuonna 2015 korvauksia kerättiin noin 20,3 miljoonaa euroa. Korvauksia kertyi 9,6 miljoonaa euroa äänitemusiikin käytöstä tausta- tai tanssimusiikkina muun muassa kaupoissa, ravintoloissa ja kuntosaleissa eli musiikin julkisesta esittämisestä.

Radio- ja televisioyhtiöiltä kertyi esityskorvauksia 7,9 miljoonaa, internet-verkkokäytöstä ja tallentamisesta yhteensä 1,6 miljoonaa ja ulkomailta 0,5 miljoonaa. Tämän

KUVA: KALLE PARKKINEN / LEHTIKUVA

Gramex kerää korvauksia musiikin julkisesta esittämisestä muun muassa ravintoloissa. Kuvassa Estefanio Mateus työssään Tornihotellin Paja -baarissa Tampereella.

Gramex tilitti 19,3 miljoonaa euroa.

liseksi kertyi noin 0,8 miljoonaa euroa yksityisen kopioinnin hyvitysmaksuja.

Jako käyttömäärien mukaan

Taiteilijat ja tuottajat saavat korvauksensa yksilöllisesti, musiikkikappaleittensa käyttömäärien mukaisesti. Korvaukset maksetaan kertymävuoden jälkeen. Sitä ennen kappa-

leiden soittomäärät on selvitetty ja korvaukset kohdistettu eri kappaleille.

Suuri osa esityskorvauksista jaetaan radiosoittojen suhteessa. Lisäksi korvausten jakoon vaikuttaa taustamusiikkioperaattoreilta saatu tieto siitä, mitä musiikkia käytettiin kaupoissa, asiakaspalvelutiloissa ja ravintoloissa. ●

TILITYKSEN RADIOLISTA Tilityksessä olivat mukana seuraavien radioiden ja TV-lähetysten vuodelta 2014 raportoidut soittotapahtumat. ● Yle: Yle Radio 1, YleX, Radio Suomi, Radio Vega, Radio Extrem, Yleisradion aluelähetykset ja Yleisradion tv-lähetykset. ● Yksityiset radiot: Radio Nova, City Radiot, Radio Dei, NRJ, Iskelmäketjun radiot, Voice, Radio Rock, Radio Aalto, SuomiPop, Auran Aallot, Kajaus, Metro FM, Pooki, Nostalgia, Radio Pori, Radio Voima, Sun FM, Loop ja Ålands Radio. ● Muiden yksityisten radioiden korvaukset tilitettiin edellä lueteltujen yksityisten radioiden soittojen suhteessa.

IDA PAUL

- Syntynyt 1997
- Kotoisin Tammisaaresta
- Asuu Helsingissä
- Ensisingle Laukauksia pimeään 2016.

Teen parhaani,
otan päivän kerrallaan
ja pidän hauskaa.

Runollista suomea ja jenkkimelodioita

Netistä löytynyt nouseva laulajalauluntekijä Ida Paul
kokee musamaailman inspiroivana miljöönä.

Teksti JUHANA UNKURI *Kuvat* JUHA MUSTONEN

Runsaat kaksi vuotta sitten **Ida Paul** päätti laittaa kavereidensa rohkaisemana englanninkielisen pop-biisinsä nettiin.

”Tein siihen kavereiden kanssa myös videon nollabudjetilla. Ajattelimme sen ihan kivana proggiksena, joka toi vaihtelua arkeen”, kertoo tuolloin lukion toisella ollut Paul.

Vielä samana iltana kaverit laittoivat Paulille linkin Nelosen nettiutiseen, jossa häntä verrattiin maailmankuuluun brittiartistiin **Birdieen**.

”Ajattelin, että mitä ihmettä, minähän vaan vähän harrastelen biisinkirjoittamista. Tunteeni oli sekoitus riemua ja epäuskoisuutta.”

Paul sai muutenkin paljon hyvää palautetta kuulijoilta ja musiikkialan toimijoilta tuli yhteistyöehdotuksia.

”Tuossa vaiheessa halusin kuitenkin keskittyä koulunkäyntiin. Kun teen jotain, haluan tehdä sen täysillä.”

Helsinkiläisestä Ressun lukiosta ylioppilaaksi päässyt Paul viettää opiskeluista nyt välivuotta ja keskittyy musiikkiin. Warner Musicin kanssa sopimuksen tehnyt Paul julkaisi äskettäin *Laukauksia pimeään* -singlen.

Paul oli mukana tekemässä jättihitiksi muodostunutta Roope Salminen & Koirat -yhtyeen *Madafakin darra* -kappaletta, jolla hän fiittaa eli vieraillee laulajana.

Kappale syntyi Warnerin järjestämällä biisileirillä. Niiden puitteissa Paul on sanoittanut ja säveltänyt kappaleita muun muassa yhdessä **Kaija Koon**, **Anna Abreun**, **Lauri Tähkän** ja **Mikael Gabrielin** kanssa.

”Musamaailma on tuntunut tosi hyvältä. Olen saanut tutustua tosi siisteihin ihmisiin, joilla on erilaisia taustoja. Se on ollut inspiroivaa. En ole saanut vain uusia työkavereita, vaan monista on tullut minulle ihan oikeita ystäviä.”

Vaikutteita kolmesta kulttuurista

Tammisaaresta kotoisin oleva Ida Paul soitti ala-asteikäisenä viulua. Yläasteikäisenä sen rinnalle tulivat kitara ja piano. Tuossa vaiheessa hän alkoi tehdä omia lauluja.

”Harrastin varsinkin ala-asteikäisenä oikeastaan kaikkea mikä kiinnosti, esimerkiksi ratsastusta, tennistä, futista, draamakerhoa, viulunsoittoa ja taidekerhoa. Olen kirjoittellut runoja ja novelleja sekä ollut teatteri-proggiksissa. Yläasteiässä esiintymishalu ja kirjoittaminen alkoivat kanavoitua eniten musiikkiin ja biisintekoon.”

Paul on urheilupainotteisen perheen ainutmuusikko.

”Pelasin itsekin jalkapalloa kilpatasolla 17-vuotiaaksi saakka. Jossakin vaiheessa minun piti aikaresurssipulan takia päättää, haluan keskittyä musiikkiin vai futikseen. Valitsin musiikin, mutta käyn edelleen potkimassa kavereiden kanssa.”

Ida Paulin isä on Yhdysvalloista ja äiti suomalainen. Paul asui ala-asteikäisenä vuoden Yhdysvalloissa ja on käynyt siellä lähes joka kesä isovanhempiensa luona.

”Käksikulttuurinen tausta vaikuttaa varmasti jollakin tavalla luonteeseeni. Amerikkalaisillahan on aika erilainen keskustelukulttuuri kuin suomalaisilla. Minun on helppo lähestyä uusia ihmisiä, ehkä se juontaa amerikkalaisuudesta. Luultavasti myös Tammisaaren suomenruotsalainen miljöö on vaikuttanut minuun jollakin tavalla.”

Ala-asteikäisenä Paul kuunteli kotinsa levyhyllyn innoittamana pelkästään englanninkielistä musiikkia, esimerkiksi CCR:ää, Rolling Stonesia, Beatlesia ja Queenia.

”Musiikillinen taustani eroaa monista kavereistani, jotka ovat kuunnelleet paljon myös suomalaista musiikkia. Itse aloin fiilis-

tellä suomenkielistä musiikkia vasta lukioikäisenä. Nykyään kuuntelen r&b:tä, kantaria, räppiä ja melkeinpä kaikenlaista nykyajan popmusiikkia. Viime vuosina minulle tärkeitä artisteja ovat olleet eräät jenkkimies-artistit, kuten **Gavin Degraw**, **John Mayer** ja **Chris Daughtry** sekä bändit Onerepublic ja the Script.”

Suomi on runollinen kieli

Paul on tehnyt pöytälaatikkoon lauluja laidasta laitaan.

”Onkin mielenkiintoista hahmottaa omaa musiikillista tulevaisuuttaan ja valita biisejä, joita alan esittää”, hän toteaa innostuneena.

Paul on tehnyt suomenkielisiä tekstejä viimeisen vuoden aikana, aiemmin hän teki tekstejä vain englanniksi.

”Suomi on englantiin verrattuna tosi runollinen kieli. Suomenkielessä on jännää kaihoa ja melankolisuutta. Noiden yhdistäminen vahvoihin jenkkihenkeisiin pop-melodioihin on mielestäni kiehtovaa. Tuohon olen musiikissani pyrkinyt.”

Paul kertoo hakevansa biiseihinsä vaikutteita ”mistä tahansa”.

Suomi on Englantiin verrattuna tosi runollinen kieli.

Ensimmäinen single *Laukauksia pimeään* julkaistiin tammikuussa 2016.

”Yleensä saan inspistä hetkistä, jolloin koen jotain voimakasta tunnetta, oli se sitten suru, viha, rakkaus tai mikä tahansa muu. Yritän miettiä miltä minusta tuntuu ja pukea tunteen sanoiksi niin, että muutkin ymmärtäisivät sen. On palkitsevaa, kun jotain perustunutta onnistuu kuvailemaan uudella tavalla.”

”Parhaat tekstini syntyvät aamuyöllä kolmen-neljän aikaan. Olen tuolloin hereillä todennäköisesti sen takia, että mietin jotain asiaa. Soitan pianoa, katson ulos ikkunasta Hesperian puistoon ja kirjoitan idiksiä ylös.”

Varsinkin mieleen tulevat melodiapätkät Paul pyrkii saamaan talteen saman tien.

”Yleensä hyräilen ne heti puhelimeni nauhuriin. Joskus saatan julkisellakin paikalla sopertaa puhelimeeni mahdollisimman hiljaa jotain juttua. Puhelimeni on täynnä noin kuuden sekunnin pätkiä, joita käyn myöhemmin tarkemmin läpi.”

Paul on kokenut levy-yhtiön järjestämät biisileirit antoisina.

”Ryhmässä kirjoittaessaan on poissa mukavuusalueeltaan, ideoita joutuu heittämään muiden arvioitaviksi ja on oltava valmis kompromisseihin. Samalla tulee kokeiltua asioita, joita ei yksin kirjoittaessaan tulisi kokeilleeksi.”

Jotkut mieltävät isojen levy-yhtiöiden arvomaailman kylmäksi ja kovaksi. Paulilla on asiasta myönteinen kokemus.

”Minua ei ole painostettu mihinkään. Ajattelen muutenkin niin, että artisti on sitä, mitä artisti itse haluaa olla. Joskus voi vaatia päättävyyttä, jotta saa esimerkiksi tehdä oman näköistään musaa. On uskallettava sanoa, mitä mieltä on.”

Matkalla Harvardiin

Ensi syksynä Paul aikoo aloittaa opiskelut maineikkaassa Harvardin yliopistossa.

”Minulla oli jo pitkään haaveena päästä jokin päivä opiskelemaan jenkkeihin. Hain moneen tosi hyvään kouluun. Harvardin lisäksi olisin päässyt Berklee College of Musiciin, mutta valitsin Harvardin.”

Monipuolinen hakuprosessi kesti yli puoli vuotta.

”Pääsykokeen lisäksi siihen liittyi muun muassa haastattelu, suositusten keräämistä ja esseiden kirjoittamista. Harvard on kiinnostunut hakijoiden harrastuksista. Lähetin heille biisejäni ja futsivideoitani. Yhdessä esseessäni kerroin rakkaudestani musiikkiin.”

Harvardissa pääaine valitaan vasta puoli vuotta kestävien yleissivistävien opintojen jälkeen.

”Olen ajatellut niin, ettei pääaineen tarvitse liittyä suoraan musiikkiin. Se voi olla myös jokin muu aine, joka tukee uraani artistina ja biisinkirjoittajana.”

Paul satsaa Yhdysvalloissakin musiikkiin.

”Tarkoitukseni on tehdä jatkossakin musaa kahdella kielellä. Amerikkaan muutto tuo tietysti lisämahdollisuuksia musiikkiuraan liittyen”, hän luonnehtii.

Tällä hetkellä Paul keskittyy musiikkiin täysillä Suomessa.

”Teen koko ajan uutta musaa itselleni ja muille. Toivottavasti minulla on mahdollisuus tehdä tämän vuoden aikana keikkoja ja julkaista uutta materiaalia. Toivon myös muiden artistien julkaisevan biisejäni. Teen parhaani, otan päivän kerrallaan ja pidän hauskaa.”

On palveltava tehokkaasti
ja luotettavasti, selkeillä
ja ymmärrettävillä lupatuotteilla.

Luovaa otetta Gramexiin

Sekä luovan alan yrittäjänä että taiteilijoiden
asiamiehenä toiminut Ilmo Laevuo tuo
uusia tuulia tekijänoikeusjärjestömaailmaan.

Teksti LAURI KAIRA Kuvat MATTI MATIKAINEN

"Gramexissa on tärkeä ymmärtää sekä kuluttajan ja musiikkia käyttävien yrittäjien että muusikkojen ja musiikkituottajien näkökulmia", Ilmo Laevuo sanoo.

Jokainen suomalainen tietää tv-ohjelmat *Kaverille ei jätetä*, *Ou-Nou*, *Team Abma* sekä *Ketonen ja Myllyrinne*.

Suosikkiohjelmien takaa löytyy Tuotanto Oy Säihky ja sen vastaava tuottaja **Ilmo Laevuo**.

Maaliskuun alussa Ilmo Laevuo aloitti tekijänoikeusjärjestö Gramexin toimitusjohtajana.

Helmikuun 15. päivänä Laevuolla on pari viikkoa tehtävän vaihtoon. Millaiset ovat tunnelmat?

"Päällimmäinen tunne on innostus", vastaa Laevuo. "Motivaatiotaso on sellainen, että tuskin jaksan odottaa sitä, että pääsen hommiin."

Tuttu talo

Gramex on Laevuolle tuttu talo. Hän on toiminut vajaat neljä vuotta sen hallituksen puheenjohtajana. "Tänä aikana Gramexin tulevaisuuden haasteet ja mahdollisuudet ovat tulleet tutuiksi."

Hänellä on ollut useita muita luottamus-tehtäviä tekijänoikeusalalla, muun muassa Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksessa, AV-tuottajien tekijänoikeusjärjestö Tuotoksessa ja tekijänoikeusneuvostossa.

Tuskin jaksan odottaa, että pääsen hommiin.

Taiteilijoidenkin asioiden ajaminen on Laevuolle tuttua. Ennen Tuotanto Oy Säihkyä hän työskenteli 1990-luvulla kymmenen vuotta Taiteilijoiden lakiasiaintoimistossa. Laevuo on koulutukseltaan juristi.

"On todella palkitsevaa päästä osallistumaan käytännön tasolla sellaisten hankkeiden toteutukseen, joita on ollut puheenjohtajana käynnistämässä", sanoo Laevuo.

Gramexissa on menossa tilitysjärjestelmän uudistus ja yhteisen lupakaupan – GT Musiikkiluvat Oy:n – rakentaminen yhdessä Teoston kanssa.

Hyvä tiimi

Laevuo sanoo, että hän on puheenjohtajana oppinut tuntemaan ja arvostamaan talon henkilökuntaa.

"Gramexin suunta on vienyt koko ajan ylöspäin, viime vuonna teimme historiamme suurimman tilityksen."

"Tässä tiimissä on hyvä olla luomassa ja toteuttamassa visiota huomispäivän toimijasta,

nykyaikaisesta tekijänoikeusjärjestöstä, joka profiloituu teoksien käytön mahdollistajana ja tällä tavoin parhaalla mahdollisella tavalla edistää ja turvaa oikeudenhaltijoiden – taiteilijoiden ja musiikkituottajien – etua."

Huomisen haasteet

Miltä tulevaisuus siis näyttää? Laevuon mukaan se on ainakin selvästi erilainen ja vaatii tekijänoikeusjärjestöiltä tarkkaa silmää ja kehityskykyä.

"Tekijänoikeusjärjestöt ovat pysyneet pitkälti ennallaan, vaikka maailma on muuttunut paljon."

"Suojatun materiaalin käyttö mediassa kasvaa eksponentiaalisesti. Tekijänoikeudet ovat joka puolella läsnä ihmisen arjessa."

"Heitin yhdessä kansainvälisessä tekijänoikeuskokouksessa huulen, että luovaa alaa palvelevissa tekijänoikeusjärjestöissä tuntuu olevan kovin vähän luovuutta", Laevuo nauhahtaa. "Huomio otettiin vastaan hyvältä toisesta, ilman vastaansanomisia."

Helppous, helppous, helppous

Laevuon mukaan tekijänoikeusjärjestöjen pitää pyrkiä palvelemaan tehokkaasti ja luotettavasti, selkeillä ja ymmärrettävillä lupatuotteilla. "Kun tämä toimii, kaikki ovat tyytyväisiä."

"Joskus sanotaan, että jotta musiikkia käytettäisiin enemmän, sen pitäisi olla halvempaa. Gramex edustaa laadukasta, menestyvää musiikkia, jota kuluttajat tahtovat kuunnella ja jonka käytöstä ollaan valmiita maksamaan. Nyt on tärkeintä tehdä sen käytöstä helpompaa."

"Jokaisen yrittäjän primääritavoite on keskittyä kasvattamaan oman tuotteen ja liiketoimintansa lisäarvoa, olipa se sitten vaikka tv-ohjelman teko tai kauppalike. Siksi nämä muut asiat on tehtävä hänelle helpoksi."

"Kuluttajan tarve on tärkein. Vaikka musiikkiluvan hankkii kauppa, ravintola tai lääkäriasema, itse musiikkia kuuntelee tämän asiakkaana oleva kuluttaja."

Taiteilijan ja tuottajan asialla

Tekijänoikeusjärjestö Gramex edustaa taiteilijoita ja tuottajia.

"Tekijänoikeusasiat ja muut luovien alojen toimijoiden arkeen kuuluvat asiat tulivat tutuksi heti valmistumisen jälkeen lakimiehen tehtävissä," Laevuo kertoo.

Hän toimi vuodesta 1989 vuoteen 2001 lakimiehenä Taiteilijoiden Tili- ja lakiasiaintoimistossa.

"Asiakkaina oli esiintyjä, tekijöitä, suunnittelijoita ja heidän yrityksään luovan alan laidasta laitaan."

Samaan aikaan hän toimi monenlaisissa tehtävissä, muun muassa Muusikkojen sairauskassassa sekä taiteilijaosuuskunta Forum Boxin neuvonantajana ja hallituksen puheenjohtajana.

"90-luku teki minulle tutuksi luovan tekemisen ja tekijän toimintaympäristöä, ajattelunmallia ja arvomaailmaa."

"Asiakkailleni oli usein huomattavaa merkitystä sillä, että ratkaisu löydettiin muutoin kuin käräjäomällä. Näin opin neuvottelutaidon ja välittäjänä toimimisen merkityksen."

Luovan alan opetukset

Vuosituuhannen vaihteen jälkeen Laevuo siirtyi toimitusjohtajaksi ja vastaavaksi tuottajaksi Tuotanto Oy Säihkyyn. Säihky on tuottanut draamaa, komediaa, sketsiä, kausisarjoja, minisarjoja, tv-elokuvia. Näistä tuloksena on useita palkintoja ja tunnustettu asema maamme fiktiotuotannossa.

Luovien prosessien johtaminen on henkilöstöjohtamista. "Toivottu tulos saavutetaan parhaiten, jos tekemisen ohjaus ja tekemisen vapaus ovat tasapainossa."

Mikä tällaisessa johtamisessa on tärkeintä? "Siihen kuuluu monia asioita, kuten suunnan näyttäminen, vuorovaikutus, sisäinen viestintä, ihmisten kuunteleminen, heiltä oppiminen, heidän ymmärtämisensä sekä myös auttamisensa."

Kokemuksista hyötyä

Jääkö Laevuo kaipaamaan luovan alan yrittäjän arkea?

"Kaikella työuran tuomalla kokemuksella on merkitystä. Se oli värikästä aikaa, mutta aikansa kutakin."

"Fiktiotuotanto on liiketoimintana haastava alue. Saavutettuja asemia tai vakiinnutettuja asiakkuuksia ei ole olemassakaan. Joka projektin jälkeen lähdetään uuteen melko lailla nollasta."

"Uusi idea on keksittävä tai löydettävä, kehitettävä, myytävä, jalostettava ja toteutettava", Laevuo kertoo. "Muuttuvat tekijät ovat arkipäivää ja koko ajan on oltava valppaana havaitsemaan tukokset ja valmiina reagoimaan yllättäviin tilanteisiin ja ehkäisemään riskejä."

"Tässä palapelissä myös työntekijät ja tekijät on pidettävä tyytyväisinä samalla, kun miljoonaluokan budjetti pidetään tasapainossa."

Erilaisista töistä kertyneistä kokemuksista on hyötyä uudessa tehtävässä. "Gramexissa on tärkeä ymmärtää sekä kuluttajan ja musiikkia käyttävien yrittäjien että muusikkojen ja musiikkituottajien näkökulmia." •

Tekijänoikeudet ovat joka puolella läsnä ihmisen arjessa.

Gramex edustaa yli 50 000 kotimaista muusikkoa ja äänitetuottajaa sekä lukemattomia ulkomaisia.

Puuttuuko EU Youtubeben toimintaaan

Euroopan unionissa mietitään, miten saada Youtuben kaltaiset palvelut pelaamaan samoilla pelisäännöillä kuin Spotify ja Netflix.

Teksti LAURI KAIRA Kuva DREAMSTIME

EU:ssa harkitaan puuttumista Youtuben kaltaisten palvelujen pelisääntöihin. Koska niillä on huima kilpailu eurooppalaisiin sisältöpalveluihin verrattuna, eurooppalaiset häviävät suunnattomia summia selvää rahaa.

”EU:n komissio on kiinnittänyt asiaan huomiota ja ehkä jo ensi kesänä jotain tapahtuu”, sanoo Musiikkituottajat IFPI Finlandin toiminnanjohtaja **Antti Kotilainen**.

Pieni ero, iso raha

Mistä kiistassa on kyse? Siitä, että Youtuben tyyppinen välittäjäpalvelu voi laillisesti levittää sellaista sisältöä, josta se ei ole maksanut mitään.

Teknisesti tämä menee niin, että kuluttajat saavat laittaa Youtubeen sisältöä eikä Youtubella ole vastuuta valvoa, onko kuluttaja muistanut pyytää siihen luvan.

Valitettavasti kovin moni haluaa laittaa Youtuben omien kotivideoidensa sijaan hitti-musiikkia ja tv-sarjoja.

Tästä seuraa kummallinen tilanne. Kun palvelu luokitellaan välittäjä- tai alusta-palveluksi, se pystyy tekemään jotain, minkä ei pitäisi olla mahdollista: se saa laillisesti myydä mainoksia sellaisen sisällön viereen, joka on laitettu palvelun sivulle laittomasti.

Miksi näin?

Youtuben, Soundcloudin ja Daily Motionin kaltaiset välittäjäpalvelut voivat vedota sähkökauppa-direktiivin (2000/31/EY) Safe Harbour -poikkeussääntöön. Säädos rajoittaa välittäjän tai alustapalvelun ylläpitäjän vastuuta palvelun käyttäjien tekemistä tekijänoikeusrikkomuksista.

Sen mukaan välittäjäpalvelun ei tarvitse omasta aloitteestaan poistaa sinne luvatta lisättyä hittiä tai tunnettua elokuvaa. Riittää, että ne poistavat sen silloin, kun sitä erikseen pyydetään. Niiden ei myöskään tarvitse huolehtia, että kerran poistettu sisältö pysyy poissa.

Kun palvelu on riittävän suuri, poistettu sisältö palaa sinne aina takaisin. Tämä on yksi selittäjä sille, miksi Googlen omistama Youtube on niin hieno liikeidea. Kuluttajat hakevat sieltä samoja sisältöjä kuin Spotifysta, Netflixistä – mutta niin kauan kuin kyse on kuluttajien laittamasta sisällöstä, direktiivi antaa luvan olla maksamatta siitä mitään.

Maailman merkittävin musiikkipalvelu

”Youtube on maailman merkittävin musiikkipalvelu. Sillä on yli miljardi käyttäjää ja sen suosituin sisältö on musiikki”, sanoo Kotilainen.

Youtube ja levy-yhtiöt ovat neuvottelleet sopimuksia, joilla yhtiöt saavat tuloja sinne itse tuomansa musiikin kuuntelusta.

Safe Harbour -sääntö antaa palvelulle kuitenkin supervahvan neuvotteluaseman, myös silloin, kun asioista sovitaan. Jos levy-yhtiö tietää, että sen ykköshitit palaavat palveluun kuultavaksi joka tapauksessa, se joutuu hyväksymään sen tosiasian, että pienikin korvaus on tyhjää parempi.

”Kun Spotify maksaa musiikista keskimäärin 19 euroa käyttäjää kohden, Youtube maksaa 65 senttiä käyttäjää kohden”, Kotilainen siteeraa IFPI:n tutkimusta. ”Youtube kilpailee muiden sisältöpalvelujen kanssa, mutta aivan eri pelisäännöillä.”

Youtube saa esittää musiikkia sopimatta sen käytöstä.

Suomalaiset kuuntelevat Robinia (ylh.) ja Antti Tuiskua ahkerasti myös Youtubesta.

TUISKU JA ROBINIA YOUTUBE-KÄRJESSÄ

Antti Tuiskun ja Robinin musiikkivideot ovat suosittuja Youtubessa. Molemmilta oli kaksi kappaletta viime vuoden kymmenen katsotuimman suomalaisen musiikkivideon joukossa.

Tuiskulta mukana ovat *Keinutaan* sekä *Peto on irti*, Robinilta *Kipinän hetki* ja *Sua varten*.

Kun Youtube oli toiminut Suomessa kymmenen vuotta viime keväänä, yhtiö julkisti listan koko tämän ajan katsotuimmista musiikkivideoista Suomessa.

Robin oli listalla peräti kolmella kappaleella, *Frontside Ollie*, *Boom Kah* ja *Puuttuva palanen*. Niistä kahdella ensimmäisellä on nyt yli 13 miljoonaa katselukertaa ja *Puuttuvalla palasella* yli 9 miljoonaa. ●

Digital Media Finland teki opetus- ja kulttuuriministeriölle selvityksen digitaalisista markkinoista. Selvityksessä esiteltyjen tutkimusten mukaan suurin tarve, jota Youtube tyydyttää on viihde (93 prosenttia). Suosituin sisältö on musiikkivideot (76 prosenttia), toiseksi suosituin komediat (36 prosenttia) ja kolmanneksi suosituin konsertit (28 prosenttia).

Value Gap

Suuren amerikkalaisyhtiön erityisasema on herättänyt komission huolen. Edellä kuvattua ilmiöstä käytetään EU-keskustelussa nimeä ”transfer of value” tai ”value gap”. Tällä viitataan siihen, että toisten työn ja

yritystoiminnan arvoa (value) häviää ja siirtyy toisen yrityksen hyödyksi. EU:n käytävillä puhutaan, että kyse on miljardeista.

Luovan alan järjestöt tukevat pelisääntöjen selventämistä. Aktiivisimpia asiassa ovat musiikkituottajia edustavien IFPI:n ja Impalan sekä Teoston EU-toimistot. Suomessa asiaa ajaa myös koko luovaa alaa edustava Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY.

Lyhty vaatii, että Suomen valtio aktiivisesti ajaisi EU:ssa välittäjien vastuusääntöjen selventämistä ja tietoyhteiskuntadirektiivin muutosta. Jos palvelu tosiasiaa aktiivisesti levittää kaupallisia sisältöjä, sen pitää hankkia tarjoamansa sisältö samalla tavalla kuin muutkin sisältöpalvelut. ●

Kevättalvella Pohjois-Amerikkaa kiertävä Nightwish keikkailee helmi- ja maaliskuun Itä-Aasiassa sekä huhtikuussa Venäjällä ja Valko-Venäjällä ennen kesän laajaa festivaalikerrosta.

KUVA: VILLE AKSELI JUURIKKALA

Musiikkiviennin ydin on alan oma tekeminen.

Daruden 1999 julkaistu Sandstorm kuuluu yhä kansainvälisesti suosituimpiin suomalaisiin kappaleisiin.

KUVA: WARNER MUSIC LIVE

Vienti tuo miljoonia

SUOMALAISEN MUSIIKIN VIENNIN ARVO vuonna 2014 oli 42,8 miljoonaa euroa. Summa on kasvanut viime vuosina, vuotta aiemmin se oli 40,4 miljoonaa. Kymmenen vuotta aiemmin, vuonna 2004, summa oli 21,7 miljoonaa euroa. • Luvut ovat peräisin **Jari Muikun** musiikkivientiselvityksestä elokuulta 2015. Sen tilasi ja julkaisi Music Finland. • Erityisen reipasta kasvu vuonna 2014 oli elävän musiikin kohdalla. Sen 13,3 miljoonan euron ulkomaiset tuotot nousivat edellisvuodesta 33 prosenttia. Summa koostuu pääosin lipputulosta ja maksetuista palkkioista. • Äänitetulot ulkomailta olivat 5,2 miljoonaa euroa ja tekijänoikeuskorvaukset 4,9 miljoonaa euroa. • Eniten esityskorvauksia ulkomailta keränneiden sävellysten listaa hallitsee vuodesta toiseen **Jean Sibelius**. Kymmenen kärkijoukkoon mahtuivat vuonna 2014 Sibeliuksen sävellysten lisäksi vain The Rasmusen *In the Shadows* sekä **Daruden Sandstorm**.

Musiikkia Suomesta

Music Finland on yksi suomalaisen musiikkiviennin työkaluista.

Him, The Rasmus, Sunrise Avenue, Nightwish, Värttinä, Apocalyptica ja monet muut keräävät mittavia myyntejä ja keikkaleisöjä. Muusikkojen kanssa tekevät työtä säveltäjät, sanoittajat, managerit, levy-yhtiöt, tuottajat, keikkajärjestäjät markkinoijat ja monet muut.

Yksi suomalaisen musiikin kansainvälistymisen työkaluista on musiikin koko kentällä toimiva Music Finland. Mitä sen työkalupakista löytyy musiikin ammattilaisen tueksi?

Oma panostus aina tarpeen

Music Finland toimii monella rintamalla. Se toteuttaa eri markkinoille suunnattuja hankkeita ja tapahtumia. Se näkyy alan ammattilaistapahtumissa. Se jakaa tukea esimerkiksi julkaisukiertueille ja showcase-tapahtumiin.

Music Finland tiedottaa laajasti suomalaisesta musiikista maailmalle painetuin julkaisuin sekä digitaalisesti. Se julkaisee Finnish Music Quarterly -lehteä.

Järjestö tuottaa tutkimuksia musiikki-alan suunnasta, jotta kansainvälistyminen sujuisi tuoreemmin tiedoin. Se ylläpitää laajaa suomalaisen musiikin nuotistoa.

Alan ammattilaisia neuvotaan, koulutetaan ja opastetaan useilla eri tavoilla workshoppeista mentorointiin.

Toiminnanjohtaja **Tuomo Tähtinen**, mitä Music Finland ei ole? ”Emme ole apurahaorganisaatio. Jaamme tavoitteellisia avustuksia hankkeisiin, jotka aina edellyttävät omaakin panostusta.”

”Me emme tee musiikin myyntiä, me mahdollistamme sen.” Myynti ja siihen liittyvä käytäntö on alan toimijan tehtävä itse.

”Emme myöskään ole edunvalvonta- tai lobbausorganisaatio.”

Vaikka Music Finland on mukana useiden tapahtumien järjestämisessä, se ei valitse niiden artisteja. Nämä valinnat tekee yhteistyökumppani, esimerkiksi ulkomainen festivaali.

Ytimessä alan oma tekeminen

Suurin osa Music Finlandin tuesta soveltuu esiintyville taiteilijoille ja musiikkituottajille. Tukikriteerit ovat samat kautta linjan.

”Arvioimme tuen vaikuttavuutta hakijan uran kannalta, voisiko se esimerkiksi tuoda uusia sopimuksia? Toinen tärkeä asia on hankkeen ammattimaisuus. Keitä on partnereina, onko oma tiimi kunnossa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin?”

>>>

Sunrise Avenue menestyy komeasti ja auttaa muitakin suomalaisia maailmalle.

Saksaan kannattaa panostaa.

Music Finland

SUOMALAISEN MUSIIKIN kansainvälistymistä tukeva yhdistys. • Syntyi vuonna 2012 kun Music Export Finland ja Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus Fimic yhdistettiin. • Kahdeksan jäsenjärjestöä, joista neljä esittävän ja neljä luovan säveltaiteen alalta. • Vuosibudjetti 1,5 miljoonaa euroa, kaikki hankkeet mukaan luettuina 3,5 miljoonaa euroa. • Rahoitus tulee pääosin musiikkialalta, opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä työ- ja elinkeinoministeriöltä. • Toimisto Helsingin Kampissa. • 20 työntekijää.

UUDEEN 2014 LUKUJA: 626 suomalaista toimijaa käytti Music Finlandin palveluita. Niistä 253 oli musiikkialan yrityksiä ja yhteisöjä ja 273 säveltäjäasiakkaita. • 34 artistia sai julkaisukiertue- ja showcase-tukea. • 5 886 kansainvälistä kontaktia tavattiin vientihankkeissa, raportoivat musiikkialan ammattilaiset. • 40 vienti- ja edistämishanketta 10 maassa. • 53 artistia esiintyi Music Finlandin tukemana 27 maassa.

Mirel Wagner ja Isaac Elliot keräävät kuuntelijoita Suomen ulkopuoleltakin.

KUVAT: SUNRISE AVENUE / OLAF HEINE, MIREL WAGNER / RANAU MONFORNY, ISAC ELLIOT / SONY MUSIC.

>>>

Emme tee taiteellista arviointia, Tähtinen sanoo. Sen hoitavat kansainväliset ostajat ja yhteistyökumppanit.

”Teemme hankkeista laadullisen ammattimaisuuden ja vaikuttavuuden arvion. Hakijalla on oltava vientikuntoa ja omaa panostusta.”

Päätökset rahatuista tekevät riippumattomat asiantuntijaryhmät, ei Music Finlandin toimisto.

Showcase-tukea voi hakea ulkomailla tapahtuvan näytöskeikan tuotantokuluihin. Niihin kuuluvat myös esiintyvien artistien matkakulut.

Tätä tukea voi hakea myös Suomessa tapahtuvaan esiintymiseen kutsuttavien ulkomaisten ammattilaisten matkakuluihin.

Julkaisukiertuetuki on aina osa artistin tai yhtyeen ja sitä edistävän taustaorganisaation kansainvälistymisstrategiaa. Kiertuetta voidaan tukea, mikäli siihen liittyy jokin julkaisu tai muu selkeä promootiosuunnitelma.

”Olemme fasilitaattori ja vauhdittaja. Ytimessä on aina alan toimijoiden oma tekeminen. Silloin tulokset syntyvät aidolla ja luontevalla tavalla.”

Saksan suuret markkinat

Vakituisten tukien lisäksi Music Finlandilla on vaihtuvia kärkihankkeita. Vuosina 2012–13 satsattiin Britanniaan. Viime ja tänä vuonna täsmäiskun kohteena on Saksa.

”Brittimarkkina on aika itseriittoinen ja siellä on vaikeaa päästä läpi. Tavoitteemme oli saada Suomi kartalle, antaa impulsseja ja yhteyksiä.”

Saksa on eri maata. ”Siellä on julkaisuja, kiertueiden järjestäjiä ja toimijoita, joilla on hyviä kokemuksia yhteistyöstä suomalaisten kanssa. Etulinjan artistit kuten Him ja Sunrise Avenue tunnetaan laajasti ja Iiro Rantala sai tammikuussa jazz-levystään kultalevy-palkinnon Saksasta. Monilla klassisen musiikin taiteilijoilla on pitkä työhistoria Saksassa.”

Saksaan kannattaa panostaa, Tähtinen sanoo. ”Se on maailman kolmanneksi suurin musiikkimarkkina. Eri musiikin lajit ovat vahvoja ja siellä on mahdollisuuksia, joissa sekä suomalainen että saksalainen toimija voivat voittaa.”

”Se on mielekästä työtä, ei pään hakkaamista seinään. On laaja kontaktiverkko, jonka syventäminen ja laajentaminen on mahdollista.” Medianäkyvyys Saksassa on ollut hyvä.

Aus Finland -nimellä kulkevassa hankkeessa oli viime vuonna mukana noin 60 musiikkialan yritystä sekä iso joukko artisteja. Tähtinen pitää hyvänä merkinä sitä, että ne jotka olivat mukana hankkeen ensimmäisenä vuonna, ovat sitä yhä.

Värttina, Noah Kin ja Mopo osoittavat maailmalla, että suomalainen musiikki kattaa monta eri lajia ja tapaa tehdä musiikkia.

Suomalaiset Reeperbahnilla

Saksaan ei lähdetty soitellen vaan hyvin valmistautuen. Erityisiä tukimuotoja hankkeella on kolme. Mukaan lähtijöitä valmennetaan etukäteen siihen, mitä saksankielisessä Euroopassa on edessä.

Suomi oli viime syksynä kohdemaana Hampurin ammattilaistapahtuma Reeperbahn Festivalissa. Kymmenen suomalaisartistia järjesti showcase-esiintymisen ja 22 yritystä lähti paikalle. Laajan tiedotuksen, tapahtumien ja jopa suomalaisten ruoka-autojen myötä huomiota tuli.

”Aus Finlandissakin keskiössä on mitä toimija tekee, emme me. Meidän työmme on mahdollistaa heidän strategiansa.”

Tässä työssä Music Finland tarjoaa apunsa. Se pohtii yhdessä musiikkialan toimijan kanssa mikä rahoitus sopisi, mikä yhteistyökumppani ja jakelija olisi hyvä olla mukana. Se järjestää työpajoja esimerkiksi Saksan live-markkinoista.

”Aus Finlandiin ehtii vielä mukaan”, Tähtinen sanoo. ”Kaikki workshopit ovat avoimia. Vaikka ei nyt olisi omaa hanketta, mukaan voi tulla.”

Mihin satsataan?

Maailma on iso ja täynnä musiikkia sekä alan tapahtumia. Miten Music Finland päättää mihin satsata?

”Emme odota peloissamme, että toivotavasti kukaan ei soita ovikelloa. Meiltä voi kysyä, että nyt on hanke, voitko auttaa. Aika hyvin meihin osataankin olla yhteydessä.”

Kotimaassa Music Finland tiedottaa laajasti työstään. ”Tavoitteemme on pitää suomalainen musiikkiala tietoisena kansainvälistymisen mahdollisuuksista.”

Keskeinen tiedotuksen suunta on Suomen rajojen ulkopuolella. ”Viestimme suomalaisen musiikin ilmiöt, tarinat, toimijat ja menestyksen kansainväliselle verkostolle.”

Aloite kansainväliseen tapahtumaan mukaan menosta voi tulla ulkomailta tai Music Finlandin oman vaikuttavuusarvioinnin perusteella. ”Musiikin ammattilaistapahtumia on iso määrä. Niihin voi hukata rahansa ja aikansa, ellei osaa valita.”

Music Finland osallistuu vain tapahtumista tärkeimpiin. Niitä ovat esimerkiksi Jazzhead Bremenissä, Classical: Next Rotterdamissa ja Eurosonic Groningenissa. >>>

KUVA: RAUF STRATHMANN

Sello-hevin taitaja Apocalyptica kiertää laajasti Yhdysvaltoja huhti- ja toukokuussa.

>>> Kuva suomalaisesta musiikista on maailmalla muuttumassa.

Tapahtuman voi myös luoda itse. Music Finland on tehnyt vuosia omia vientihankkeita Japaniin ja viime vuodet tapahtuma on järjestetty yhteispohjoismaisena Hokuo Music Fest -nimen alla. Maa on maailman toiseksi suurin musiikkimarkkina, jossa on julkaistu viime vuosina noin sadan suomalaisartistin albumeita.

Lajien tasapaino tärkeää

Tasapaino eri musiikin lajien välillä on Music Finlandille tärkeää, Tuomo Tähtinen sanoo. Jos on iso hanke tietyllä musiikkityylillä, on mietittävä miten tukea muitakin. Työ vaatii pitkäjänteisyyttä.

”Meidän on oltava herkinä, jotta ymmärrämme eri musiikkityylien lainalaisuudet, miten esimerkiksi klassinen musiikki kansainvälistyy verrattuna rockiin.” Eri toimijoiden tarpeetkin poikkeavat toisistaan, musiikkikustantajilla ne ovat eri kuin musiikkituottajilla.

Suomalaisilla toimijoilla on halua kansainvälistyä. Aus Finland -hankkeessa ovat olleet mukana muun muassa **Mirel Wagner**, kamariyhtye Usinta Ensemble, jazz-yhtyeet Mopo sekä Oddarrang ja rap-muusikko **Noah Kin**.

Tuloksiakin näkyy. Pop-musiikin puolella esimerkiksi **Benjamin**

Peltonen kipusi listoille Espanjassa ja **Isac Elliot** on menestynyt hyvin Pohjoismaissa.

Hevisauruksen idea ja musiikki on lisensoitu muuallekin. Argentiinassa toimii Hevysaurios-yhtye ja paikalliset yhtyeet esittävät Hevisauruksen musiikkia Ruotsissa ja Unkarissa. ”Tämä on hyvä esimerkki kuinka musiikin voi skaalata. Yhteisissä voi soittaa kuka vain.”

KUVA: SONY MUSIC

Suomalainen musiikki tunnetaan maailmalla hevistä ja klassisesta, mutta kuva on muuttumassa, Tuomo Tähtinen sanoo.

”Tässä työssä silmäni ovat aenneet sille, kuinka monipuolista sekä tasokasta musiikkia ja aktiivisia kansainvälisiä toimijoita meillä on.”

Joulukuussa Music Finland myönsi ensimmäisen musiikkivientipalkintonsa Comusic Productionsille. Se on rakentanut Sunrise Avenusta kansainvälistä menestystarinaa ja pyrkii viemään maailmalle muitakin suomalaisartisteja. Yhtiön tallissa ovat nyt My First Band ja **Niila**.

”Sunrise Avenuen toiminta on esimerkillistä. Se auttaa uusia kykyjä ja ottaa muitakin kiertueilleen”, Tähtinen sanoo. ●

Hevisauruksen idea ja musiikki on lisensoitu muuallekin. Argentiinassa toimii Hevysaurios-yhtye ja paikalliset yhtyeet esittävät Hevisauruksen musiikkia Ruotsissa ja Unkarissa.

OLOS

Tällä palstalla musiikkia läheltä olevat henkilöt visioivat, arputtavat, rähäyvät ja pohittevat.

Suomenkielinen musiikki yhä nousussa

Olen seurannut suomalaista musiikkielämää päätoimisesti vuodesta 1996, viimeiset viisitoista vuotta Radio Novan musiikkipäällikkönä. Tässä työssä minulla on ollut erinomainen mahdollisuus seurata ja tutkia, miksi jostakin laulusta tulee hitti ja miten laulu muuttuu klassikoksi.

Yksikään laulu ei synny tyhjästä. Jokainen merkityksellinen laulu resonoi jotakin tärkeää siitä ympäristöstä ja sen ajan arvoista, mistä se kulloinkin kumpuaa.

Vielä 1990-luvulla suomenkielinen pop-musiikki ammensi vahvasti ulkomaisista esikuvista. Useiden kotimaisten artistien vaikutteet nousivat tuolloin vielä amerikkalaisesta tähtikulttuurista, soulmusiikin estetiikasta tai cowboy-romantiikasta.

Uudelle vuosituhatkalle siirtyminen oli merkittävä kulminaatiopiste Euroopan historiassa ja samalla suomalaisessa pop-musiikissa. Suuret poliittiset ja taloudelliset tapahtumat heijastuivat pop-musiikkiin. Suomelta muun muassa katosi vuonna 2002 oma valuutta, joka oli siihen asti ollut merkittävä osa itsenäistä ja kansallista kulttuuriamme.

Ei ole yllättävää, että tuolloin ilmestynyt Anssi Kelan Nummela-albumi saavutti valtavan suosion. Kela lauloi tarkkanäköisiä tarinoita tavallisten suomalaisten elämästä ja kuvaili uudella tavalla suomalaisuutta, johon kuuntelijan oli helppo samaistua. Kelan lauluille oli selkeä tilaus Suomen historian murroksessa.

Samoihin aikoihin julkisuuteen nousi toinenkin tarinankertoja ja suomalaisuuden herkkä tulkitsija, Juha Tapio. Suomalaiset ottivat omikseen nämä naapurinpojan näköiset kaverit, jotka toivat uutta näkökulmaa laulujen tarinoiniin ja vahvistivat näin kansallista identiteettiä sen hetken muuttuvassa maailmassa.

Anssi Kelan, Juha Tapion ja monien muiden suomalaisten artistien myötä alkoi vahva suomenkielisen musiikin nousukausi, joka jatkuu yhä.

Uusi vuosituhat nosti esiin monia muita uuden polven lauluntekijöitä, joille laulujen aiheissa mikään inhimillinen ei ollut vierasta. Tällä vuosikymmenellä erityisesti naiset ovat uudistaneet laulujen aiheita ja näkökulmia.

Viime vuosina aivan oma lukunsa tässä kehityksessä on ollut suomalainen hip-hop ja uusi nuori sukupolvi, 1990-luvulla syntynyt nuoriso, joka hakee ennakkoluulottomasti uusia uomia suomenkieliselle musiikilliselle ilmaisulle.

Kahdessa vuosikymmenessä suomenkielisessä pop-musiikissa on tapahtunut huimaa monipuolistumista ja kehitystä. Musiikissa kieli yhdistää ihmisiä syntyperästä, uskonnosta tai yhteiskunnallisesta asemasta huolimatta. Suomenkielinen musiikki elää tällä hetkellä rikkaampaa ja moniarvoisempaa aikaa kuin koskaan aikaisemmin. ●

EHDOTA SOLISTIA!

Kenen ajatuksia sinä haluaisit lukea tältä sivulta? Lähetä ehdotuksesi osoitteeseen soolo@gramex.fi.

MIKKO HARJUNPÄÄ työskenteli Radio Novan musiikkipäällikkönä 1998–2016.

KUVA: HELI HARJUNPÄÄ

Purismi
on tylsää.

PAPERI T Henri Pulkkinen • Syntynyt 1986 • Medianomi • Työskennellyt toimittajana
• Ruger Hauer -yhtyeen jäsen • Ruger Hauerin neljäs studioalbumi ilmestyy maaliskuussa 2016
• Sä jätät jäljen -single marraskuussa 2014 • Soololevy Malarian pelko huhtikuussa 2015.

Rapin uusi aalto

Paperi T:n tavoite on kirjoittaa
yksi hyvä lause päivässä.

Teksti HEIKKI JOKINEN Kuvat ANDREI KIPAHTI

Kuolema ja rakkaus, eivätkö ne ole ainoat oikeat aiheet? Kaikki on näissä kahdessa pelottavassa asiassa”, sanoo rap-muusikko Paperi T, porvarilliselta nimeltään **Henri Pulkkinen**.

”Vaikka tekisin biisin lusikasta tai autosta, siitä tulee sama teema. Kuolema ja rakkaus pilkistävät esiin. Minulla on tunne, että se on mun message, jota teen uusiksi.”

Paperi T on viime vuoden merkittävimpiä suomalaisia musiikin tulokkaita. Loppuvuodesta 2014 ilmestynyt single *Sä jätät jäljen* menestyi hyvin ja viime huhtikuussa julkaistu ensimmäinen soololevy *Malarian pelko* keräsi komeat kritiikit ja vankan yleisön.

Kappaleiden tekstit puhuvat usein asioista, joita ei aina rap-musiikkiin liitetä. Niissä on avointa haavoittuvuutta, surua ja viitteitä muun taiteen maailmaan, erityisesti elokuvaan. Itseään korostamaton tapa esiintyä lisää tekstien painoa.

”Joskus kuulen, että onpa masentunut jätkä. Moni luulee, että olen vaikeasti lähestyttävä ja ihmiset pettyvät kun en olekaan.”

Mistä tekstit tulevat? ”Mieleeni tulee sanoja, lauseita, ajatuksia tai muistutuksia itselleni. Kirjaan ne puhelimeeni”, Pulkkinen sanoo ja näyttää pitkän listan puhelimitaan. ”Yleensä kellonajasta näkee, onko se skeidaa.”

Kirjoittaminen on jatkuva prosessi. Usein laulun teema syntyy näistä puhelimelle kirjatusta huomioista. ”Kirjoitan ja kirjoitan ja

joskus tajuan, että nämä asiat keskustelevat keskenään.”

Malariaa Helsingissä

Nuoruutensa Henri Pulkkinen (s. 1986) asui Porvoossa, jossa kävi koulut. Kaverit olivat monesti Helsingissä jo silloinkin, ”Helsinkiin pääsi karkuun kun alkoi ahdistaa”. Opiskelupaikka toi miehen vakituisesti pääkaupunkiin.

Koulutukseltaan Pulkkinen on radio-, tv- ja elokuvaviestintää opiskellut medianomi. Hän on tehnyt toimittajan töitä Bassoradiolle ja Radio Helsingille.

Opiskelu venyi kuuteen vuoteen musiikkiharrastuksen vuoksi. ”Koululla tunnetaan yhä Pulkkinen metodi, se että lopputyö naputellaan kahdessa päivässä.” >>>

Ruger Hauer eli Pyhimys, Tommishock ja Paperi T.

>>>

”En päättänyt, että minusta tulee rap-artisti. Näin vain kävi.” Pulkkinen teki musiikkia nuoresta pitäen. ”Biisejä syntyi silloin tällöin. Se oli harrastus, kuin menisi pelaamaan salibandyä kerran viikossa.”

Rap-piirit ovat kuitenkin pienet ja muihin alan ihmisiin tutustui pian. Yhdessä Pyhimyksen eli **Mikko Kuoppalan** (s. 1981) ja Tommischokin eli **Tommi Langenin** (s. 1985) kanssa hän perusti Ruger Hauer -yhtyeen. Sen ensimmäinen levy ilmestyi vuonna 2010 ja neljäs maaliskuussa 2016.

Soololevy *Malarian pelon* nimi on vitsi, Pulkkinen sanoo. ”Ennen ei ollut aikaa masentua, mutta nykyään ihmisillä asiat ovat niin hyvin, että voi keskittyä pään sisäisiin asioihin. Kuka olen tai onko minulla oikea parisuhde?”

Tällöin voi keskittyä vaikka pelkäämään malariaa, joka on suomalaiselle hyvin epätodennäköinen tauti. ”Muistan täsmälleen kun keksin levyn nimen, päätin käyttää sitä joskus. Myöhemmin mieleeni tuli vielä **Arto Mellerin** runo *Malaria*.”

Äidinkieli on luontevaa

Rap-musiikkiin kuuluu näkemys, että on saatava tekstiä ulos koko ajan, Pulkkinen sanoo. ”Minulla oli jo nuorena ajatus, että en ole riittävän hyvä. Halusin mieltä, mitä teen.”

”Kun ei ole kiire, oma tyyli ja varmuus saakasvaa. On hyvä, että kävi vähän tällä tavalla.”

Nyt itsekritiikki on muuttanut muotoaan kun oma ääni on löytynyt. ”On outoa, kun ihmiset puhuvat writer’s blockista. Mulle se on normaalitila, joka aukeaa joskus.”

”Tekstin teko on tuskasta, jatkuvaa kärvistelyä. Joskus tulee valmista hetkessä, joskus

se on jatkuvaa karsimista. Nyt tavoitteeni on kirjoittaa yksi hyvä lause päivässä.”

Itsekritiikki on sitäkin, että tuntee omat vahvuutensa. ”Joskus päästää läpi jotakin, joka hävettää. Se voikin tulla suosituksi.”

Rapissa ajatellaan, että artisti kirjoittaa itsestään päiväkirjamaisesti, Pulkkinen sanoo. ”Minulla ei ole tarve esittää hahmoa, joka on oikeassa. Elokuvasa hahmot edustavat eri tyyppisiä.”

Musiikin teko ilman kalastelua tai kompromisseja on tärkeää.

”On vähän alentavaa, että rap nähdään sellaisena, että ei vielä voi olla hahmoja kuten muissa taiteissa.”

Henri Pulkkinen kirjoittaa tekstejä eri lailla omille levyilleen ja Ruger Hauerille. ”Jos joku kuuntelee soolojani, voi yllättyä Ruger Hauerin teksteistä. Soololevyt ovat lähempänä minua, vaikka niilläkään en tietenkään ole minä.”

Pulkkinen kertoo ajatelleensa nuorena pitäisikö kirjoittaa tekstit englanniksi, mutta hylänneensä ajatuksen pian.

”Ihmettelen kun joku sanoo kirjoittavansa englanniksi, koska se on luontevaa. Eikö äidinkieli ole luontevaa? Suomenkieli on haaste.”

Elokuva, rakastettuni

Paperi T:n musiikissa vilahtelee viittauksia elokuviin, usein 1960-luvun uuteen aaltoon.

Elokuva onkin hänelle selvästi läheinen taiteen laji. ”Koin nuoruuden Firenze-syndroomani elokuvien ja musiikin kautta.”

Erityisesti innostavat elokuvat, joiden ohjaaja on auteur, tekijä jonka henkilökohtainen näkemys kantaa elokuvaa. Pulkkinen vertaakin elokuvaohjaajaa auteurina musiikin singer-songwriteriin.

”Minua kiinnostaa se, kun elokuva on jonkun tulkinta, teos on tapa käsitellä asiaa. Ikävä kyllä se on aina vain vaikeampaa, niin musiikissa kuin elokuvassakin. Montako uutta auteuria elokuvassa on – paitsi yhä **Jean-Luc Godard**?”

”Ne ohjaajat, joilla on oma visio, ovat kiinnostavia. Tarina tai juoni kiinnostaa minua vain vähän. Tärkeintä on visio, aivan kuin musiikissakin.”

Teini-ikäisenä nähty Godardin *Viimeisen hengenvetoon* (1960) innosti. ”Näki, että se oli tehty haistatteluasenteella. Hyvät elokuvat ovat uudistavia, eivät pastisseja vaan niissä jokin liikkuu johonkin suuntaan.”

Muoto ei silti ole taiteessa itseisarvo. ”**Tarantino** on helposti pureksittavaa 15-vuotiaalle, mutta olisi hyvä mennä juuriin ja nähdä, että tätä on tehty jo 40 vuotta.”

Innostuneimmin Pulkkinen puhuu italialaisesta **Michelangelo Antonionista** (1912–2007). Hän kuvaa Antonionin elokuvia tunteeksi ja visuaaliseksi runoudeksi. ”Hänen elokuvansa auttoivat minua ymmärtämään elokuvaa ja taidetta laajemminkin.”

Antonioni teki yhteiskuntakritiikkiä ilman tuputusta, Pulkkinen määrittelee. ”Nainen katoaa ja häntä etsitään, mutta lopulta ketään ei kiinnosta.”

Normit rikki musiikissa

Musiikissa Pulkista ei houkuta laulun puhtaus tai soittamisen tekninen taito. Oleellisempaa on, että osaa rikkoa normeja, näyttää että osaa ja tekee mitä lystää.

”**John Coltrane** oli tietysti hieno artisti, mutta ei siksi että hän osaa soittaa loistavasti vaan siksi, mitä hän tekee.”

”Pystyn nauttimaan sekä popista että myös vaikeammasta musiikista. Mielenkiintoista on kun ne kaksi maailmaa yhdistyvät. Purismi on tylsää jos aina haluaa vain sitä samaa.”

Proosa ja lyriikka ovat Pulkkiselle tärkeitä. ”Tarina ei ole niin kiinnostava, vaan kieli.” Välillä tulee huono omatunto, ettei ehdi lukea

tarpeeksi. Silti koko ajan löytää uutta, vaikka vanhat mestarit ovat tärkeitä.

”Nuorena **Camusin Sivullinen** oli mul-listava. Viime vuosina tärkeitä ovat olleet esimerkiksi **Thomas Bernhard**, **W. G. Sebald** sekä **John Ashbery**. Ja kun luin **Ellen Bassia** se alkoi soida päässäni.”

Yksityinen muuttuu yleiseksi

Henri Pulkkinen tekee paljon keikkoja. ”Yleisö muuttuu koko ajan ja olen siitä super-tyytyväinen. Keikoilla käy kivanoloista, erilaista jengiä.”

Joskus tulee kritiikkiä, että teksteissä näkyy vain miehen näkökulma. ”Tottakai näkyy, mutta kun menee tarpeeksi lähelle itseään, on universaali.”

Maaliskuussa oli mielenkiintoinen keikka. **Pekka Kuusiston** Kansallisteatterin kokoomalla Meidän festivaalilla Pulkkinen esitti lauluja levyltään. Musiikista vastasivat Pekka Kuusisto viuluineen sekä **Samuli Kosminen** lyömäsoittimissa.

Musiikin monipuolisuus kiehtoo. ”Vähän ärsyttää rap-maailma, minua ei kiinnosta uskollisuus alagenreille.”

”Musiikin teko ilman kalastelua tai kompromisseja on tärkeää. Saan tehdä musiikkiani rauhassa, levy-yhtiö ei hengitä niskaani.” ●

Paperi T sai Emmen vuoden tulokkaana sekä vuoden hiphop-levystä. Sanni keräsi kaksi Emmaa ja Nightwish palkittiin vieni-Emmalla. Antti Tuisku sai peräti kolme Emmaa ja JVG palkittiin vuoden yhtyeenä.

Vuoden Emmat jaettu

SANNI, PAPERI T JA NIGHTWISH keräsivät tuplatan Emma-palkintoja, **Antti Tuisku** kolme. **Sanni** sai vuoden naissoolistin ja biisin palkinnon, jälkimmäisen kappaleesta *2080-luvulla*. Vuoden miessoolista palkittiin Antti Tuisku, joka sai lisäksi sekä vuoden albumin että pop-albumin Emmen levystään *En Kommentoi*. **Paperi T** seppelöitiin vuoden tulokkaana ja hänen levynsä *Malarian pelko* sai vuoden hiphop-albumin palkinnon. Vuoden yhtyeenä palkittiin **JVG**. ● **Nightwish** sai vieni-Emman sekä heidän levynsä *Endless Forms Most Beautiful* vuoden metalli-albumin palkinnon. Muut Emmat: ● rock-albumi **J. Karjalainen Sinulle, Sofia** ● iskelmäalbumi **Johanna Kurkela Ingrid** ● jazz-albumi **Vernerin Pohjola Quartet Bullhorn** ● etnoalbumi **Kimmo Pohjonen Sensitive Skin** ● klassinen albumi **RSO & Hannu Lintu Sibelius: Lemminkäinen Legends, Pohjola's Daughter** ● lastenalbumi **Hevisaurus Soittakaa Juranoid!** ● tuottaja **MGI** eli **Henri Lanz** ● kritiikoiden valinta **Chisu** ● Erikois-Emma **Hannu Marttila, M. A. Numminen**.

KUVAT: SANNI / WARNER MUSIC LIVE, NIGHTWISH / VILLE AKSELI JUURIKALA, ANTTI TUISKU / VIIVI HUUSKA, JVG / WARNER MUSIC LIVE.

Uusi yhtiö yhdistää parhaat puolet kahdesta vahvasta palvelukanavasta, henkilökohtaisesta ja verkkopalvelusta.

Parempaa palvelua asiakkaan ehdoilla

Gramexin ja Teoston yhteisyrityksen GT Musiikkiluvat Oy:n rakentaja on vaikuttanut tekijänoikeusjärjestöjen uudistumiskyvystä.

Teksti LAURI KAIRA Kuva MATTI MATIKAINEN

Gramex ja Teosto siirtävät vuodesta 2017 alkaen valtaosan musiikkilupien asiakaspalvelusta yhteisyritykselleen GT Musiikkiluvat Oy:lle.

Konsultti **Laura Lares** kutsuttiin vetämään yhtiön käynnistämistä. Hän oli mukana myös hankkeen syntyvaiheessa, muutama vuosi sitten.

”Jo silloin olin vaikuttanut siitä, kuinka modernilla ja kaukonäköisellä tavalla sekä Gramexin että Teoston hallitukset ja johto halusivat yhdessä rakentaa ’seuraavan sukupolven’ palveluratkaisun.”

”Monet ulkomaiset sisärjestöt ovat sittemmin lähteneet samanlaiselle polulle.”

”Näin ulkopuolisen silmin on poikkeuksellista, kuinka sitoutuneesti, tosissaan ja oival-

tavasti sekä Gramexin että Teoston asiantuntijat työstävät GTM:ää kokoon”, Lares sanoo. ”Useiden eri organisaatioiden yhteistyöverkostossa tämä ei aina ole itsestäänselvää.”

Liikkeelle vaiheittain

Asiakaspalvelu siirtyy yhtiöön vaiheittain. ”Valmistaudumme siihen että loppuvuodesta 2016 yhteinen asiakaspalvelu voisi aloittaa yhteisissä tiloissa ja organisaatiossa”, kertoo Lares.

Tätä vaihetta asiakkaat eivät paljoa huomaa. ”Asiakaspalvelun tekijät, tietojärjestelmät ja yhteyshenkilöt ovat vanhat ja tutut.”

Näkyvä muutos alkaa kun GTM-verkkopalvelu avautuu. ”GT Musiikkiluvat alkaa hoitaa ja laskuttaa musiikin käyttöilupia omista tietojärjestelmistään kevään 2017 aikana.”

Laresen mukaan viimeisetkin GTM:n

piiriin kuuluvat asiakkuudet siirtyvät GT Musiikkilupien järjestelmiin kevään 2018 aikana.

Yhteinen luukku

Jatkossa valtosa asiakkaista saa musiikkiluvat yhdeltä luukulta. Uusi yhtiö yhdistää parhaat puolet kahdesta vahvasta palvelukanavasta, henkilökohtaisesta ja verkkopalvelusta.

”Yhtäältä helppokäyttöinen sähköinen verkkopalvelu sopii musiikkilupien nopeaan hankkimiseen ja päivittämiseen. Toisaalta asiantunteva henkilökohtainen asiakaspalvelumme hoitaa yksilöllistä asiakaspalvelua tarvitsevien palvelutarpeet jatkossakin.”

”Niin sanottu ’yhteinen luukku’ hoitaa kustannustehokkuuden, ja asiakkaalle jää mahdollisuus valita itselleen soveltuvin palvelukanava.”●

Pykäläviidakko

Kysymyksiä voi lähettää osoitteella lakipalsta@gramex.fi

Lukijoiden tekijänoikeusaiheisiin kysymyksiin vastaa tässä lehdessä Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen toiminnanjohtaja JAANA PIHKALA. Tämän palstan tarkoituksena on selvittää maallikoille tekijänoikeuslakia esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien oikeuksien osalta. Palstan tarkoitus ei ole antaa oikeudellisia neuvoja.

Vertaisverkkojen valvontakirjeistä

Vertaisverkkojen valvontakirjeet ovat olleet viime aikoina esillä mediassa ja aiheesta on tullut paljon kyselyjä Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskukselle. Pykäläviidakossa käydään nyt läpi yleisimpiä kysymyksiä. Ne löytyvät vastauksineen myös TTVK:n nettisivuilta.

1

Millä oikeudella TTVK lähettää kirjeitä?

Yksittäinen tekijänoikeuksien haltija pystyy harvoin valvomaan tehokkaasti omia tekijänoikeuksiaan. TTVK edustaa valtakirjalla jäseninä olevia oikeudenhaltijoita kuten musiikin tekijöitä, esittäjiä ja tuottajia.

Tekijänoikeuksien loukkauksen uhri voi päättää, onko hän valmis sopimaan asian oikeudenloukkauksen kanssa vai haluaako hän tehdä tutkintapyyntö poliisille. Asian selvittäminen alkaa sillä, että otetaan kirjeitse yhteyttä siihen henkilöön, jonka nimissä olevan nettiliittymän kautta loukkaus on tehty.

2

Mistä tiedetään, kenelle kirje lähetetään?

Tiedostojen luvaton jakaminen internetissä tehdään yleensä anonyymisti. Jakajasta näkyy aina kuitenkin IP-osoite. Tuomioistuimen voi velvoittaa teleoperaattorin kertomaan oikeudenhaltijalle, kenen nimissä IP-osoite on ollut havaitun oikeudenloukkauksen tehoketkellä.

3

Miten prosessi käytännössä tapahtuu?

Laki määrää, että oikeudenhaltijalla tulee olla mahdollisuus selvittää, kuka loukkaa hänen tekijänoikeuksiaan verkossa. Käytännössä valvonta käy tallentamalla julkisesta jakotapahtumasta näyttöpaketti, josta näkyvät muun muassa jaettu aineisto sekä IP-osoite, josta sitä on luvatta jaettu.

Näyttöpaketin perusteella asianomistaja hakee tuomioistuimelta määräyksen, jolla teleoperaattori veloitetaan luovuttamaan liittymänhaltijan yhteystiedot oikeudenhaltijalle.

Ainoastaan teleoperaattorilla on tieto siitä, kenen nimissä IP-osoite on ollut milläkin hetkellä. TTVK lähettää kirjeet aina teleoperaattorilta saatujen yhteystietojen perusteella. Teleoperaattori antaa yhteystiedot TTVK:lle vain tuomioistuimen määräyksestä. TTVK:lla ei ole oikeutta itse pyytää yhteystietoja suoraan teleoperaattorilta.

Tavoitteena on selvittää tapahtunut oikeudenloukkaus sekä varmistaa, että liittymää ei enää käytetä tekijänoikeutta loukkaavaan toimintaan.

4

Entä jos kirje menee väärään osoitteeseen?

Kirjeessä pyydetään ottamaan yhteyttä TTVK:een, jotta asia voidaan selvittää. Jos kirjeen saaja tietää olevansa syytön kirjeessä kuvattuun oikeudenloukkaukseen, kannattaa ensimmäiseksi selvittää, voisiko kyseessä olla joku muu henkilö, jolla on pääsy nettiyhteyteen.

Inhimillinen virhe prosessissa on TTVK:n kokemuksen mukaan hyvin harvinainen, mutta mahdollinen. Valvontahistorian aikana 2006–2016 tietoon on tullut vain kaksi tapausta, joissa kirje on teleoperaattorin työntekijän virheen vuoksi lähetetty väärälle henkilölle.

TTVK ei voi yksin pyytää teleoperaattoria tarkistamaan yksittäisten henkilöiden IP-osoitetietoja, vaan liittymänhaltijan pitää olla prosessissa mukana.

Mikäli prosessissa on tapahtunut virhe, se selviää varmasti.

5

Entä jos ei halua selvittää asiaa TTVK:n kanssa?

Oikeudenhaltijat pyrkivät selvittämään oikeudenloukkauksen raskaista viranomaisprosesseista välttämällä. Jos kirjeen saaja ei halua selvittää asiaa, TTVK harkitsee tapauskohtaisesti jatkotoimia. Mahdolliset jatkotoimet ovat käytännössä siviilikanne tai tutkintapyyntö poliisille.

Yhteystiedot saa vain tuomioistuimen päätöksellä.

Jos uskoo kirjeen tulleen väärälle henkilölle, TTVK:n lakimiehet auttavat selvittämään asian tarvittaessa myös teleoperaattorin kanssa. Yksityisyyden suojan vuoksi henkilötietojen selvittäminen ja luovuttaminen on laissa hyvin tarkkaan rajattu.

Muitakin valvontakirjeitä on liikkeellä, mutta TTVK tietää niistä vain sen, mitä lehdet ovat kertoneet. Lehtitietojen mukaan kirjeiden lähettäjät edustavat yksittäisiä ulkomaisia oikeudenhaltijoita.●

Musiikki on aihe ja keino

MITÄ ON dokumenttielokuva, ohjaaja **Jouko Aaltonen**? "Sille on määritelmiä pilvin pimein, nykyään väljempiä kuin aiemmin. Dokumentti-elokuvalla on kuitenkin erityinen suhde todellisuuteen, se esittää väitteen tai tarinan todellisuudesta."

Jouko Aaltonen (s. 1956) on ohjannut parikymmentä dokumentti-elokuvaa ja osallistunut kymmenien muiden elokuvien tekoon muun muassa käsikirjoittajana tai tuottajana. Hänen taiteen tohtorin väitöskirjansa (2006) käsittelee dokumenttielokuvan tekoprosessia.

Musiikin maailmaa Aaltonen on kuvannut taistolaisista laulijakkeista luodun elokuvassa *Kenen joukoissa seisot?* (2006) sekä elokuvassa *Punk – tauti joka ei tapa* (2008).

"Dokumentin teon välineet ovat moninaiset, niitä on jopa enemmän kuin fiktiolla. Musiikki on yksi, erinomainen elokuvallinen keino puhutella yleisöä."

Musiikkia käsittelevässä dokumenttielokuvassa musiikki ei kuiten-

kaan ole vain kerronnallinen keino vaan myös aihe, Aaltonen sanoo.

Miten musiikkidokumentin teko eroaa muun dokumenttielokuvan teosta? "Kaikissa dokumenteissa aihe otetaan ensin haltuun. Musiikkidokumentissa siihen liittyvää musiikkia aletaan kuunnella varhain – mitä varhemmin, sitä parempi."

"Punk-elokuvaa tehdessäni kuuntelin hardcore-punkkia niin, että perheelläkin alkoi jo olla sanansa sanottavana."

Tekijällä ei tarvitse olla henkilökohtaista suhdetta elokuvan musiikkiin. "Minua musiikki kiinnostaa sosiaalisena ilmiönä ja sukupolvikokemuksena. Musiikki on monisärmäinen aihe, johon liittyy muutakin kuin musiikin estetiikkaan liittyvää peilausta."

Vahva sukupolvikokemus

Aaltonen molemmissa musiikkidokumenteissa musiikki näyttäytyy vahvasti sukupolvikokemuksena. "Joissakin ikäluokissa yllättävänkin tarkkarajaisena."

"Esimerkiksi poliittisen lauluilmeen musiikki meni koko ikäluokan läpi, ja läpi koko poliittisen kirjon. Taistelulaulut kuuluivat myös porvarien nuoruuteen. Jopa yllättävässä määrin, huomasiin saamastani palautteesta."

"Minua viehätti se havainto, että poliittisesti taisteleva lauluilme, joka tähtäsi maailman muuttamiseen, ja jolla oli selkeä käsitys tulevasta maailmasta, jäi lyhytikäiseksi. Sen sijaan punk, joka syntyi ilman tällaista perspektiiviä, jäi pysyväksi ilmiöksi."

Dokumenttielokuva on noussut 2000-luvulla paljon entistä näkyvämmäksi ja sitä esitetään usein elokuvateattereissakin. Ennen tätä nousua musiikkidokumentti oli niitä harvoja dokumenttityyppisiä, jotka menestyvät teattereissa, Aaltonen sanoo.

Musiikkikulttuurin muutos näkyy dokumenttielokuvassakin. "Musiikki dokumentin aiheena ei enää riitä menestykseen. Kun Rollarit voi nähdä liveinä stadionilla, ei enää mene katsomaan dokkaria."

"Pärjätäkseen teattereissa musiikkidokumentin tulee olla jotakin muuta kuin uusi musiikin esittämisalusta. Sen on oltava enemmän kuin musiikin dokumentointia."

Musiikin edistämissäätiö jakaa tänä vuonna 200 000 euroa erityistukena audiovisuaalisille kotimaista musiikkia käsitteleville tuotannoille. "Tekijän kannalta se on erinomainen asia. Rahoituslähteitä on vähän ja tuki mahdollistaa toisenlaisen paunutumisen ja tekemisen." ●

Heikki Jokinen

Jouko Aaltonen seuraava musiikkidokumentti pohjautuu Peter von Baghin viimeisenä kesänä tekemiin poliittisen lauluilmeen vaikuttajien haastatteluihin.

KUVA: JARI KOSKI

Punk – tauti joka ei tapa -elokuvassa olivat mukana muun muassa yhtyeet Creepy Crawlies (vas.) ja Akupunktio.

Musiikki sai miljoonia

VIIME VUONNA Musiikin edistämissäätiö jakoi suomalaiselle musiikille kaikkiaan 2,6 miljoonaa euroa. Summa nousi 200 000 euroa edellisvuodesta.

- Suurin tukiryhmä oli elävä musiikki, johon 544 eri hanketta sai yhteensä 936 460 euroa. Neljä viidestä hankkeesta toteutettiin kotimaassa ja kevyen musiikin siivu tuesta oli 77 prosenttia.
- Toiseksi eniten tuettiin työskentelyä, 631 260 eurolla. Tuen saajia oli 377 ja yleisin tuki kattoi kuukauden työskentelyn.
- Kolmanneksi suurin tuki ohjautui 306 uudelle kotimaiselle äänitteelle, yhteensä 381 250 euroa. Levyistä 253 oli kevyen musiikin alueelta.
- Audiovisuaalinen musiikkituotanto sai tukea 277 050 euroa sekä markkinointi- ja vientihankkeet 202 500 euroa.
- Tukea myönnettiin lisäksi koulutukseen, julkaisuihin ja tutkimukseen.
- Hakemuksia säätiöön saapui 3 400. Vuotta aiemmin niitä tuli sata vähemmän. Myönteisen päätöksen sai 1 567 hakemusta.

Heikki Jokinen

SUOMEN SUOSITUIN KEIKKAHAKU

METELI
METELI.NET

UUTTA METELISSÄ!

SELAA **SUOMEN LISÄKSI** MYÖS **VIRON, RUOTSIN, SAKSAN JA SVEITSIN KEIKKOJA.**

Musiikin edistämissäätiö MES:n päätöksiä 1.11.–31.12.2015

Audiovisuaalinen tuotanto
68 100 euroa, saajia 46

Elävän musiikin tuki
297 460 euroa, saajia 108

Markkinointi- ja vientituki
20 900 euroa, saajia 24

Työskentelytuki
146 960 euroa, saajia 87

Äänitotuotantotuki
72 200 euroa, saajia 61

Julkaisutuki
14 100 euroa, saajia 20

Koulutustuki
12 000 euroa, saajia 6

Tutkimustuki
3 000 euroa, saajia 1

Muut avustukset
10 000 euroa, saajia 1

Saajia yhteensä 354 kappaletta, 644 720 euroa

Tiedot hakuajoista ja ohjeet:
www.musiikinedistamissaatio.fi

”HEVI SAA KOIRAT HAUKKUMAAN JA KLASSINEN RENTOUTUMAAN”

Tutkimus. Wells, D.L.; Graham, L.; Hepper, P.G. Lähde: Animal Welfare, Volume 11, Nro 4, 2002. Kun 50 koiralle soitettiin tutkimusolosuhteissa erilaista musiikkia, klassinen musiikki sai ne käyttäytymään rentoutuneesti ja heavymetalli haukkumaan.

Musiikki tekee hyvää, myös yrittäjän kassavirralle. Musiikkiluvat verkkokaupasta www.gramex.fi

GRAMEX